

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย
อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
2. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหากระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
จำนวน 76 คน หัวหน้าฝ่าย จำนวน 380 คน และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ จำนวน 1,140 คน
รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,596 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 76 คน โดย
ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง หัวหน้าฝ่าย จำนวน 380 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจงหัวหน้าฝ่ายบริหาร
งานทั่วไป จำนวน 76 คน และหัวหน้างาน จำนวน 1,140 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง
หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ จำนวน 76 คน แต่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพียง 75 คน (ผู้วิจัยเป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง) รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 227 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด คือ แบบสอบถาม
สำหรับผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป และหัวหน้างาน
ประชาสัมพันธ์ โดยมีข้อความเหมือนกันทั้ง 3 ชุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและ
ปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด ในด้าน การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ การจัดโครงสร้างองค์กรในงาน
ประชาสัมพันธ์ การจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ การสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์
การควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ การประสานงานในงานประชาสัมพันธ์ และ การประเมินผลงาน
ในงานประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด ในด้าน การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ การจัดโครงสร้างองค์กรในงาน
ประชาสัมพันธ์ การจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ การสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์
การควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ การประสานงานในงานประชาสัมพันธ์ และการประเมินผลงาน
ในงานประชาสัมพันธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงเลขาธิการ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด โดยใช้บริการจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม
กลับคืนทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอน ที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่
คิดค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยไม่มีการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล
ที่ได้จากคำถามปลายเปิด เนื่องจากมีจำนวนน้อย และได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ
ปัญหากระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คือตั้งแต่
ร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือเป็นปัญหา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัด สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า ทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ
มากกว่า 50 ปี วุฒิต่างการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท เคยได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ
ทางด้านการประชาสัมพันธ์ โดยได้จากประสบการณ์การทำงานด้วยตนเอง

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี
วุฒิต่างการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เคยได้รับความรู้และประสบการณ์ทางด้านการประชาสัมพันธ์
โดยได้จากประสบการณ์การทำงานด้วยตนเอง

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี
วุฒิต่างการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เคยได้รับความรู้และประสบการณ์ทางด้านการประชาสัมพันธ์
โดยการฝึกอบรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ และจากประสบการณ์การทำงานด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี
วุฒิต่างศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยได้รับความรู้และประสบการณ์ทางด้านการประชาสัมพันธ์
จากประสบการณ์การทำงานด้วยตนเอง

2. กระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.1 การวางแผนงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้งหมดตอบว่า สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดมีนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ โดยส่วนใหญ่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร
สำหรับการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีการวางแผนงานด้านการประชาสัมพันธ์ไว้บางโครงการ
ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้งหมดมีส่วนร่วม
ในฐานะผู้อนุมัติแผนงาน/โครงการ ส่วนการกำหนดขั้นตอนการวางแผนงาน/โครงการ ตอบว่ามีการ
วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ตาม
แผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์นั้น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดได้นำไปปฏิบัติจริง โดย

โดยส่วนใหญ่ใช้บ้างบางโครงการ ส่วนการติดตามและประเมินผล ดำเนินการโดยใช้การรายงานผลการปฏิบัติงาน

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมโนบาย/แนวทางด้านการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ โดยมีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีการวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์ไว้บางโครงการ ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ ส่วนการกำหนดขั้นตอนการวางแผนงาน/โครงการ ตอบว่ามีการกำหนดกิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ตามแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์นั้น หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปตอบว่าได้นำไปใช้ปฏิบัติงาน โดยนำไปใช้บ้างบางโครงการ ส่วนการติดตามและประเมินผล ดำเนินการโดยใช้การรายงานผลการปฏิบัติงาน

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมโนบาย/แนวทางด้านการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ โดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีการวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์ไว้บางโครงการ ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในฐานะผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ส่วนการกำหนดขั้นตอนการวางแผนงาน/โครงการ ตอบว่ามีการกำหนดกิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ตามแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์นั้น หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ได้นำไปใช้ปฏิบัติจริง โดยนำไปใช้บ้างบางโครงการ ส่วนการติดตามและประเมินผลดำเนินการโดยใช้การสังเกต

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมโนบาย/แนวทางด้านการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะ โดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีการวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์ไว้บางโครงการ ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ ส่วนการกำหนดขั้นตอนการวางแผนงาน/โครงการ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดกิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ตามแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์นั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีการนำไปใช้ปฏิบัติจริง โดยใช้บ้างบางโครงการ ส่วนการติดตามและประเมินผล ใช้การรายงานผลการปฏิบัติงาน

2.2 การจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้งหมดตอบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ โดยจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการจัดแบ่งงานในงานประชาสัมพันธ์ มีการแบ่งงานออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนแต่ใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงาน โดยตอบว่ามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนการใช้สื่อและกิจกรรมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ใช้หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ โดยจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการจัดแบ่งงานในงานประชาสัมพันธ์มีการแบ่งงานออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนแต่ใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงาน โดยตอบว่ามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนการใช้สื่อและกิจกรรมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ใช้โปสเตอร์ แผ่นพับ จดหมายข่าว

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ โดยจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการจัดแบ่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีการแบ่งงานออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนแต่ใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้และความเคลื่อนไหวของ สปจ.ทางสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทต่าง ๆ ส่วนการใช้สื่อและกิจกรรมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ใช้หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ โดยจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการจัดแบ่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีการแบ่งงานออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนแต่ใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนการใช้สื่อและกิจกรรมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า ใช้โปสเตอร์ แผ่นพับ จดหมายข่าว

2.3 การจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ทำงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถทางวิชาการเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรส่วนใหญ่คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และการได้รับความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ของบุคลากรนั้น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดส่วนใหญ่ตอบว่า ได้จากการฝึกอบรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ตอบว่าส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่ สปช.จัด

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ทำงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยพิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดคุณสมบัติของบุคลากร ส่วนใหญ่คือผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และการได้รับความรู้ด้านงานประชาสัมพันธ์ของบุคลากรนั้น หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปส่วนใหญ่ตอบว่า ได้จากการฝึกอบรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ตอบว่าส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่ สปช.จัด

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ทำงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถทางวิชาการเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ และความรักในงานประชาสัมพันธ์ ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรส่วนใหญ่คือผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และการได้รับความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ของบุคลากรนั้น หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ตอบว่า ได้จากการฝึกอบรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ตอบว่าส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่ สปช.จัด

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ทำงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถทางวิชาการเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรคือผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และการได้รับความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ของบุคลากรนั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า ได้จากการฝึกอบรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่ สปช.จัด

2.4 การสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่มีวิธีการตัดสินใจในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีขอคำปรึกษาความคิดเห็นแล้วตัดสินใจ สำหรับวิธีการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ตอบว่าสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในงานที่มีความสำคัญมาก และเมื่อได้สั่งงานไปแล้ว ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมีวิธีการตรวจสอบว่าผู้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่ง โดยตอบว่า ใช้วิธีเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานซักถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ ใช้วิธีให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่มีวิธีการตัดสินใจในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีเสนอปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบแล้วตัดสินใจร่วมกัน สำหรับวิธีการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่สั่งด้วยวาจาในงานที่ไม่มีความสำคัญมากนัก และเมื่อได้สั่งงานไปแล้ว หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปมีวิธีการตรวจสอบว่าผู้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่ง ตอบว่าใช้วิธีเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานซักถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ ใช้วิธีให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีวิธีการตัดสินใจในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีเสนอปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบแล้วตัดสินใจร่วมกัน สำหรับวิธีการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ตอบว่าสั่งด้วยวาจาในงานที่ไม่มีความสำคัญมากนัก และเมื่อได้สั่งงานไปแล้ว หัวหน้างานประชาสัมพันธ์มีวิธีการตรวจสอบว่าผู้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่ง โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานซักถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ ใช้วิธีให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวิธีการตัดสินใจในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีเสนอปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบแล้วตัดสินใจร่วมกัน สำหรับวิธีการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าสั่งด้วยวาจาในงานที่ไม่มีความสำคัญมากนัก และเมื่อได้สั่งงานไปแล้ว มีวิธีการตรวจสอบว่าผู้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่ง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานซักถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ ใช้วิธีให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา

2.5 การควบคุมในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้งหมด มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ สำหรับวิธีการใช้ระบบควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ในการกำหนดเวลาให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงาน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตอบว่า ให้รายงานเป็นระยะ ๆ ตามที่ผู้บริหารกำหนดให้ สำหรับวิธีที่ให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น ใช้วิธีรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษร

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ สำหรับวิธีการใช้ระบบควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ในการกำหนดเวลาให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงาน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปตอบว่า ให้รายงานเป็นระยะ ๆ ตามที่ผู้บริหารกำหนดให้ สำหรับวิธีที่ให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น ใช้วิธีรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษร

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของงานว่ามีเพียงใด สำหรับวิธีการใช้ระบบควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง ในการกำหนดเวลาให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงาน หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ตอบว่า ให้รายงานผลทุก 3 เดือน สำหรับวิธีที่ให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น ใช้วิธีรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการควบคุม และติดตามการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ สำหรับวิธีการใช้ระบบควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ในการกำหนดเวลาให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า ให้รายงานเป็นระยะ ๆ ตามที่ผู้บริหารกำหนดให้ สำหรับวิธีที่ให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น ใช้วิธีรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษร

2.6 การประสานงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้งหมด ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้จัดให้มีระบบการติดต่อประสานงานของงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่มีการจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์นั้น ได้มีการจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสารที่ใช้การได้ดี สำหรับการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีการประชุมตามโอกาสต่าง ๆ ส่วนการประสานงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดส่วนใหญ่ตอบว่า ประสานงานโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงาน

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดให้มีระบบการติดต่อประสานงานของงานประชาสัมพันธ์ โดยมีการจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์นั้น ได้จัดให้มีป้ายปิดประกาศคำสั่งและเรื่องสำคัญที่ควรทราบ สำหรับการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ตอบว่ามีการประชุมตามโอกาสต่าง ๆ ส่วนการประสานงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปส่วนใหญ่ตอบว่า ประสานงานโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงาน

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจัดให้มีระบบการติดต่อประสานงานของงานประชาสัมพันธ์ โดยมีการจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน การส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์นั้น ได้จัดให้มีป้ายปิดประกาศคำสั่งและเรื่องสำคัญที่ควรทราบ สำหรับการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ตอบว่ามีการประชุมตามโอกาสต่าง ๆ ส่วนการประสานงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ประสานงานโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้จัดให้มีระบบการติดต่อประสานงานของงานประชาสัมพันธ์ โดยมีการจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน ในการส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์นั้น ได้จัดให้มีป้ายปิดประกาศคำสั่งและเรื่องที่สำคัญที่ควรทราบ สำหรับการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า มีการประชุมตามโอกาสต่าง ๆ ส่วนการประสานงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าประสานงานโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงาน

2.7 การประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีผู้รับผิดชอบในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ คือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีการเตรียมการเพื่อการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยการประชุมปรึกษาหารือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สำหรับวิธีที่ใช้ในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ใช้การพิจารณาจากรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดส่วนใหญ่ตอบว่า นำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริหารแผนงาน/โครงการในครั้งต่อไป

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีผู้รับผิดชอบในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ คือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีการเตรียมการเพื่อการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผล สำหรับวิธีที่ใช้ในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ใช้การพิจารณาจากรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปส่วนใหญ่ตอบว่า นำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริหารแผนงาน/โครงการในครั้งต่อไป

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีผู้รับผิดชอบในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ คือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีการเตรียมการเพื่อการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำแบบประเมินผล สำหรับวิธีที่ใช้ในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ใช้การสังเกต ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ตอบว่า นำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริหารแผนงาน/โครงการในครั้งต่อไป

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีผู้รับผิดชอบในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ คือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีการเตรียมการเพื่อการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยการประชุมปรึกษาหารือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สำหรับวิธีที่ใช้ในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ใช้การพิจารณาจากรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่า นำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริหารแผนงาน/โครงการในครั้งต่อไป

3.2 ปัญหาด้านการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแบ่งงานตามโครงสร้างในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหา

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแบ่งงานตามโครงสร้างในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุดคือ บุคลากรในงานประชาสัมพันธ์มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแบ่งงานตามโครงสร้างในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ การปฏิบัติงานบางกรณีไม่คล่องตัว

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแบ่งงานตามโครงสร้างในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ การปฏิบัติงานบางกรณีไม่คล่องตัว

3.3 ปัญหาด้านการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ จำนวนบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ จำนวนบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ จำนวนบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ จำนวนบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์

3.4 ปัญหาด้านการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหา เกี่ยวกับการติดตามผลในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ มีการติดตามผลการปฏิบัติงานแต่ไม่สม่ำเสมอ

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหา ทั้งวิธีการที่ใช้ในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ และปัญหาเกี่ยวกับการติดตามผลในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ การสั่งงานและมอบหมายงานไม่ตรงตามบทบาทหน้าที่ในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการติดตามผลในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหา โดยหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ส่วนน้อยที่ตอบว่ามีปัญหา พบว่า มีการติดตามผลการปฏิบัติงานแต่ไม่สม่ำเสมอ เป็นปัญหามากที่สุด

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยผู้บริหารส่วนน้อยที่ตอบว่ามีปัญหา พบว่า การสั่งงานและมอบหมายงานไม่ตรงตามบทบาทหน้าที่ในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการติดตามผลในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหา โดยผู้บริหารส่วนน้อยที่ตอบว่ามีปัญหา พบว่า มีการติดตามผลการปฏิบัติงานแต่ไม่สม่ำเสมอ เป็นปัญหามากที่สุด

3.5 ปัญหาด้านการควบคุมในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ การตรวจสอบและติดตามเพื่อควบคุมคุณภาพในงานประชาสัมพันธ์ไม่ได้ตามเป้าหมาย

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีปัญหา

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอำนาจในการควบคุม ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ การตรวจสอบและติดตามเพื่อควบคุมคุณภาพในงานประชาสัมพันธ์ไม่ได้ตามเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ การตรวจสอบและติดตามเพื่อควบคุมคุณภาพในงานประชาสัมพันธ์ไม่ได้ตามเป้าหมาย

3.6 ปัญหาด้านการประสานงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ บุคลากรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ในการสื่อสาร

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยในส่วนใหญ่ที่พบว่าเป็นปัญหาพบว่ามีไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสาร

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสาร

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานในงานประชาสัมพันธ์ โดยในส่วนใหญ่ที่พบว่าเป็นปัญหาพบว่ามีไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานกับงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสาร

3.7 ปัญหาด้านการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินผลที่ดี ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ การประเมินผลงานทำได้ไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินผลที่ดี ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ไม่มีการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินผลที่ดี ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ไม่มีการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหามากที่สุด คือ ขาดเครื่องมือในการประเมินผลที่ดี ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบว่ามีปัญหา โดยเป็นปัญหามากที่สุด คือ ไม่มีการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ได้นำเสนอมาข้างต้น มีข้อค้นพบและปัญหาที่สมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การวางแผนงานประชาสัมพันธ์

สำนักงาน การ ประถมศึกษาจังหวัดมีนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่ามีกำหนดนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จากสภาพดังกล่าวแสดงว่าผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดในหน่วยงาน มีแนวคิดในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ถือว่ามีปรัชญาทางการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับวิจิตร อวะกุล(2534) ที่สรุปว่า การประชาสัมพันธ์เป็นปรัชญาการบริหารที่จำเป็นสำหรับนักบริหารจะต้องทำควบคู่ไปกับการบริหารงาน นักบริหารกิจการต่าง ๆ ต้องมีการประชาสัมพันธ์อยู่ในหัวใจตลอดเวลา ผู้วิจัยเห็นว่า การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเช่นนี้ จะทำให้การบริหารงานประชาสัมพันธ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนจะเป็นแนวคิดในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ร่วมกันของบุคลากรทุกคนในสำนักงาน

ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ เข้าไปมีส่วนร่วมโดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมีส่วนร่วมในฐานะผู้อนุมัติ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้คำปรึกษา ส่วนหัวหน้างานประชาสัมพันธ์มีส่วนร่วมในฐานะผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ จากสภาพดังกล่าว แสดงว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีขั้นตอนในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ที่ดี การที่ผู้บริหารได้เข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะต่าง ๆ นั้น แสดงถึงบทบาทของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนงาน/โครงการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สอดคล้องกับอุทัย บุญประเสริฐ (2532) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญ

อย่างหนึ่งของผู้บริหาร เป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงานที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ การวางแผนเป็นประติมากรรมชิ้นสำคัญที่เป็นผลผลิตทางปัญญาของมนุษย์ที่พยายามเสาะแสวงหาวิธีการที่ดีที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในการบริหารงาน สำหรับसनानजिठ सुकनठरुथी (2534) ได้กล่าวถึงลักษณะของแผนที่ดีไว้สอดคล้องกัน สรุปได้ว่า การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ควรจะให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้า มีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของบรูซบา สุธีธร (2533) ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ว่า แผนงานประชาสัมพันธ์จะเริ่มต้นจากวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายสำคัญขององค์กร ซึ่งมาจากคณะผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ดังนั้น กิจกรรมประชาสัมพันธ์จึงไม่อาจดำเนินการได้ หากปราศจากการสนับสนุนของฝ่ายบริหารขององค์กร ผู้วิจัยเห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้บริหารจะทำให้การวางแผนมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถตรวจสอบคุณภาพของแผนงาน/โครงการได้ ซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์ในการวางแผน โดยใช้แนวคิดในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

การกำหนดขั้นตอนการวางแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ ส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดขั้นตอน โดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ส่วนหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ เห็นว่ามีการกำหนดให้กิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น จากสภาพดังกล่าว สอดคล้องกับ Cutlip and Center ซึ่งอธิบายถึงกระบวนการในการพิจารณาเพื่อประกอบการวางแผนสรุปว่า ไม่มีองค์การใดที่จะมีปัญหาเกิดขึ้น โดยไม่มีสาเหตุหรือเงื่อนไขมาก่อน จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ถ่องแท้ ว่าปัญหาเกิดขึ้นเพราะอะไร จะประชาสัมพันธ์แก้ไขอย่างไร นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับसनानजिठ सुकनठरुथी (2534) และวาศนา จันทรสว่าง (2534) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของแผนงานประชาสัมพันธ์ที่ดี สรุปว่า แผนที่ควรมีความยืดหยุ่น นำไปปรับใช้ได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยเห็นว่า การกำหนดขั้นตอนให้กิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น เป็นแนวทางการวางแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพราะการดำเนินงานอาจจะมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณไม่เพียงพอ หรือสภาพปัญหาที่จะประชาสัมพันธ์แก้ไขตามแผนงาน/โครงการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การกำหนดขั้นตอนให้กิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น จึงมีความเหมาะสมทำให้สามารถดำเนินงานตามแผนได้ ถือได้ว่าเป็นแผนประชาสัมพันธ์เชิงรุก

การนำแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ไปใช้ปฏิบัติจริงนั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่มีการนำไปใช้ในบางโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่พบว่ามีการวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์ไว้บางโครงการเช่นกัน ส่วนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารมีการติดตามและประเมินผล โดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ใช้วิธีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่วนหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ใช้การสังเกต จากสภาพดังกล่าวแสดงว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารงานในด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับบุษบา สุธีธร (2533) ซึ่งสรุปได้ว่าการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ประกอบไปด้วยกิจกรรม 7 ประการ โดยแต่ละกิจกรรมต้องกระทำอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ซึ่งโดยสรุปแล้วจะพบว่า มีขั้นตอนการจัดโครงการและแผนปฏิบัติงานและการประเมินแผนงานประชาสัมพันธ์รวมอยู่ด้วย ในขณะที่อุทัย ทวีญโต (2520) ก็สรุปไว้สอดคล้องกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การที่มีการวางแผนประชาสัมพันธ์ไว้ และได้นำไปใช้ปฏิบัติจริง เป็นการดำเนินการตามขั้นตอน เพราะหากมีแผนงาน/โครงการแล้ว แต่ไม่นำไปใช้ แผนงาน/โครงการนั้นก็ก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน สำหรับผู้บริหารมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานนั้น ในกระบวนการบริหารงานถือว่าแสดงบทบาทหน้าที่ถูกต้อง ควรจะได้กระทำอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ตอบสอดคล้องกันว่า บุคลากรในหน่วยงานไม่เห็นความสำคัญในนโยบาย/แนวทางการประชาสัมพันธ์ จากสภาพปัญหา ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นอุปสรรคในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากนโยบาย/แนวทางเป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างทัศนคติที่ดีแก่บุคลากรในหน่วยงานได้เห็นความสำคัญ ปฏิบัติงานว่าทุกคนในหน่วยงานทำหน้าที่นักประชาสัมพันธ์ด้วย ดังวิจิตร อวระกุล (2534) ได้ให้แนวคิดไว้ สอดคล้องกัน สรุปได้ว่า ในการประชาสัมพันธ์ที่ต้องทบทวนใคร่ครวญเสมอว่าการประชาสัมพันธ์เป็นความสำคัญยิ่งยวดในการบริหารองค์กร เป็นหัวใจในการบริหารที่ต้องสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความราบรื่น ส่วนวิธีการที่จะทำให้บุคลากรในหน่วยงานเห็นความสำคัญนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะเริ่มต้นจากผู้บริหารทุกระดับแสดงบทบาทในการให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ควรกำหนดนโยบาย/แนวทางที่ชัดเจน และให้การสนับสนุน ส่งเสริม ให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นไปตามนโยบาย/แนวทาง และ

บริหารงานโดยใช้การประชาสัมพันธ์เป็นกลไกในการส่งเสริมประสานงานให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ ผู้บริหารในระดับอื่น ๆ ควรขานรับนโยบาย/แนวทางการ

ประชาสัมพันธ์ด้วย

ส่วนปัญหาการดำเนินงานตามขั้นตอนการวางแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับเห็นสอดคล้องกันว่า บุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์ขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ จากสภาพปัญหา ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและมีผลกระทบต่อการทำงาน เพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ได้กำหนดภาระหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สรุปว่าให้จัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นอกจากนี้ ถวัลย์ ทองมี (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการวางแผนประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สรุปว่า การประชาสัมพันธ์เป็นงานหนึ่งของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ดังนั้นการเขียนแผนการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานจึงควรอยู่ในแบบ "โครงการ" ด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการพัฒนาบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ความเข้าใจ โดยดำเนินการ 3 ทาง ได้แก่ สปช.จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลหลังการอบรม ในระดับ สปจ.ควรขอความร่วมมือฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่เลี้ยงให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาสำหรับบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ก็ต้องพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้ความเข้าใจด้วย ข้อเสนอแนะ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์เห็นว่ากิจกรรมและสื่อที่ใช้ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานก็เป็นปัญหาด้วยนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ต้องเป็นผู้ปฏิบัติงาน จึงพบปัญหาคือกล่าว หากมีการแก้ไขให้กิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น ก็สามารถปรับใช้แผนได้ เมื่อมีข้อจำกัดต่าง ๆ เกิดขึ้น

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ เห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่า เพราะงบประมาณของทางราชการมีจำนวนจำกัด การพิจารณาจัดสรรก็ต้องดำเนินการตามขั้นตอน และระเบียบข้อบังคับที่กฎหมายกำหนดไว้ การใช้งบประมาณต้องประหยัดและเกิดประโยชน์ต่อทางราชการ จึงมีผลทำให้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการมีปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูริย์ มากสุข (2535) ที่พบว่า ปัญหางานประชาสัมพันธ์ทุกจังหวัดไม่ต่างกันคือ ขาดงบประมาณ ขาดเครื่องมือ และขาดบุคลากร ผู้วิจัยเห็นว่าควรเขียนแผนงาน/

โครงการให้มีการจัดกิจกรรมและสื่อที่ใช้ให้มีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้กับข้อจำกัดด้านงบประมาณ
 ควรมีการวิเคราะห์ก่อนนำแผนงาน/โครงการไปใช้ ดังที่อรุณ งามดี และนาภรณ์ อัจฉริยะกุล
 (2532) กล่าวถึงการวิเคราะห์แผนปฏิบัติการ ซึ่งสรุปได้ว่าก่อนที่จะนำไปปฏิบัติกับประชาชน ควร
 จะได้วิเคราะห์ความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการ แล้วดำเนินการ
 แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น วิเคราะห์วัตถุประสงค์และเป้าหมาย วิเคราะห์ค่าใช้จ่าย
 ว่าเหมาะสมและคุ้มกับผลที่ได้หรือไม่ ค่าใช้จ่ายเกินไปหรือเปล่า เป็นต้น นอกจากนี้ สปจ.ควร
 จัดหาเงินนอกงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงาน โดยการขอรับบริจาคจากภาครัฐและเอกชน
 การจัดงานกิจกรรมหารายได้ อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาจะประสบผลสำเร็จได้ผู้บริหารในระดับ
 นโยบายจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของงานประชาสัมพันธ์และให้การสนับสนุนด้วย

2. การจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์

สปจ. มีการจัดโครงการองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับตอบว่ามีการจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน โดยในการจัดแบ่ง
 งานในงานประชาสัมพันธ์นั้น พบว่า มีการแบ่งออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนแต่ใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน
 จากสภาพดังกล่าวสอดคล้องกับสุรวัช ศรีวัช(2532) ที่ว่าการจัดโครงสร้างองค์กรหมายถึงการจัด
 องค์กรโดยการจ้างงานขององค์กรเป็นหน่วยงานย่อย โดยกำหนดวัตถุประสงค์ หน้าที่ความรับผิดชอบ
 ของแต่ละงานและสายงานควบคุม และบังคับบัญชา ในลักษณะหน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษา
 และหน่วยงานช่วย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของทัศนีย์ จันทร (2533) ซึ่งสรุปได้ว่า
 การบริหารงานประชาสัมพันธ์ควรมีการจัดแบ่งงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ
 ยิ่งขึ้น มีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ช่วยไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน
 ลดปัญหาความขัดแย้ง การจัดแบ่งงานยังช่วยในการพัฒนาความสามารถของบุคคล ผู้วิจัยเห็นว่า
 การที่ สปจ. มีการจัดโครงสร้างและแบ่งงานในงานประชาสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจนเช่นนี้ เป็นแนวทาง
 ในการบริหารงานที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ประสบผลสำเร็จตามที่
 กล่าวแล้ว

ในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่ามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ ในขณะที่หัวหน้างานประชาสัมพันธ์เห็นว่า มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้และความเคลื่อนไหวของ สปจ. ทางสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ส่วนการใช้สื่อและกิจกรรมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ พบว่า ทุกจังหวัดมีการใช้โปสเตอร์ แผ่นพับ จดหมายข่าว จากสภาพดังกล่าว บุคลากรในงานประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ สปช. (ม.ป.ป.) ที่ได้กำหนดภาระหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ สปจ. ไว้ 8 ข้อ เช่น จัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ของ สปจ. จัดทำเอกสารเผยแพร่การประชาสัมพันธ์หน่วยงานและบุคลากรในสังกัด เป็นต้น และสอดคล้องกับถวัลย์ ทองมี (ม.ป.ป.) ได้สรุปไว้ว่างานประชาสัมพันธ์ของ สปจ. แบ่งภารกิจออกได้เป็น 2 ด้านคือ การประชาสัมพันธ์ภายใน และการประชาสัมพันธ์ภายนอก ผู้วิจัยเห็นว่า การที่บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ สปช. กำหนดไว้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ส่วนการใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ก็เหมาะสมกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของ สปจ.

สำหรับปัญหาด้านการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับตอบสอดคล้องกันว่า บุคลากรไม่เพียงพอ ปัญหานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณา ปิระนีละผลิน (2532) ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ว่า เกี่ยวกับลักษณะและปัญหาในด้านขั้นตอนและการดำเนินงาน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ให้ความสำคัญในระดับสูงสุดในเรื่องการกำหนดอัตรากำลังของฝ่ายประชาสัมพันธ์ นอกจากนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูรย์ มากสุข (2535) ซึ่งโดยสรุปพบว่า ปัญหางานประชาสัมพันธ์ทุกจังหวัดประสบปัญหาไม่ต่างกันคือ ขาดงบประมาณ ขาดเครื่องมือ และขาดบุคลากร ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหามูลากรไม่เพียงพอเป็นปัญหาในระดับชาติ เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายควบคุมการเพิ่มอัตรากำลังของข้าราชการ จึงทำให้ส่งผลกระทบในภาพรวม ดังนั้น ในระดับ สปจ. ควรแก้ไขปัญหา เช่น การเกลี้ยอัตรากำลังจากฝ่ายอื่น ๆ เข้ามาช่วยงานประชาสัมพันธ์ คัดเลือกข้าราชการครูที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยราชการ นอกจากนั้น การจัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เฉพาะกิจ ก็สามารถช่วยแก้ปัญหานี้ในการทำงานได้

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า การปฏิบัติงานบางกรณีไม่คล่องตัว โดยหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด จากสภาพดังกล่าวเป็นลักษณะของปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการทำงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของหน่วยราชการ ซึ่งจะต้องยึดถือกฎ ระเบียบหรือประเพณีปฏิบัติของราชการโดยเคร่งครัด นอกจากนี้ ยังพบว่าทั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปและหัวหน้างานประชาสัมพันธ์เห็นว่าบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ เป็นปัญหาด้วยเช่นกัน จากสภาพดังกล่าวสรุปว่า เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของนักประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับวิรัช ลิขิตรัตนกุล (2535) ได้สรุปบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของงานประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนพอสมควร ฉะนั้น งานที่ต้องปฏิบัติประจำวันของการประชาสัมพันธ์จึงมีตั้งแต่งานใหญ่ ๆ สำคัญ ๆ จนถึงงานปลีกย่อยเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ต้องปฏิบัติประจำวัน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์อย่างถ่องแท้ ซึ่งบุคลากรก็ต้องกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง และผู้บริหารควรปรับปรุงหรือยืดหยุ่นให้แนวปฏิบัติของหน่วยงานส่งเสริมให้การทำงานคล่องตัวมากขึ้นด้วย

3. การจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์

การกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่ทำงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่า มีการกำหนดคุณสมบัติไว้ โดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ พิจารณาคุณสมบัติจากความรู้ความสามารถทางวิชาการเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ส่วนหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปพิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสภาพดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงานเห็นความสำคัญในการคัดเลือกคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2530) สรุปได้ว่าการจัดคนเข้าทำงานเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งที่สำคัญที่สุดในบรรดาหน้าที่ต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบคือหน้าที่ในการจัดคนเข้าทำงาน ผู้บริหารจะต้องเลือกเฟ้นตัวบุคคลที่มีคุณสมบัติที่เท่านั้นจึงจะทำให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ สอดคล้องกับวิจิตร อวระกุล (2533) ซึ่งสรุปไว้ว่าคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่นับว่าสำคัญ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจความสามารถในเรื่องกลไกการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี สามารถวางแผนให้คำแนะนำในการดำเนินงานนโยบายประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดแสดงบทบาทหน้าที่ที่ถูกต้องแล้ว ทั้งนี้ควรมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญในงานประชาสัมพันธ์ด้วย จึงจะ

กำหนดคุณสมบัติบุคลากรได้เหมาะสม และคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานในงานประชาสัมพันธ์ตามที่ต้องการได้

การได้รับความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ของบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่าได้จากการฝึกอบรมทางด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ พบว่ามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่ สปช.จัด จากสภาพดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานบุคคลของ สปจ. คือมีการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึงกระบวนการส่งเสริมให้คนที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ได้เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญและความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับบุษบา สุธีธร (2533) ซึ่งสรุปได้ว่า การจัดคนเข้าทำงานเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารงานประชาสัมพันธ์ คือการคัดเลือกตัวบุคคลสำคัญสำหรับตำแหน่งที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหน่วยงาน และการฝึกฝนพนักงานที่มีอยู่แล้วให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้พนักงานทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม เป็นการบริหารบุคคลที่มีคุณภาพ นอกเหนือจากการสร้างขวัญและกำลังใจ และเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในด้านการประชาสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีในด้านการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรอื่น ๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เป็นผลดีต่อการดำเนินงานของ สปจ. โดยส่วนรวมด้วย

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า จำนวนบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ปัญหานี้ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาการจัดโครงสร้างองค์กรในงานประชาสัมพันธ์ที่พบว่าบุคลากรไม่เพียงพอดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อการจัดคนเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์ไม่สามารถดำเนินการได้ นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางวิชาการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ เป็นปัญหาด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหานี้สืบเนื่องมาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการประชาสัมพันธ์โดยตรง วิธีแก้ปัญหานี้ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ด้านการ

ประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับเห็นสอดคล้องกันว่าขาดงบประมาณในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของทางราชการที่ไม่เพียงพอ ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรควรร่วมมือในการแก้ปัญหา ซึ่งสมยศ นาวิการ (2525) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องริเริ่มโครงการฝึกอบรมที่เหมาะสม วิธีการฝึกอบรมที่ผู้บริหารสามารถใช้ได้มีอยู่หลายวิธี เช่น การฝึกอบรมในขณะที่ทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมภพ โรจนพันธ์ (2533) สรุปว่า การฝึกอบรมบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์นั้นสามารถทำได้หลายวิธี หากผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพิจารณาเลือกใช้วิธีพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม ก็จะสามารถแก้ปัญหาคาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรได้

4. การสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์

วิธีการตัดสินใจในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดส่วนใหญ่ใช้วิธีขอคำปรึกษาความคิดเห็นแล้วตัดสินใจ สำหรับหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปและหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีเสนอปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบแล้วตัดสินใจร่วมกัน ส่วนวิธีการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดใช้วิธีสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในงานที่มีความสำคัญมาก ส่วนหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปและหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ใช้วิธีสั่งด้วยวาจาในงานที่ไม่มีความสำคัญมากนัก จากสภาพดังกล่าวเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทศนิยม จันทร (2533) ที่กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของนักบริหารงานประชาสัมพันธ์ สรุปได้ว่า เมื่อกำหนดกำลังคนและหน้าที่ความรับผิดชอบแล้ว นักบริหารต้องสั่งการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล สำหรับวิธีการตัดสินใจในการสั่งงานที่พบ สอดคล้องกับแนวคิดของวุฒิชัย จานงค์ (2522) ซึ่งสรุปว่าระบบปรึกษาในการสั่งงานนั้น ผู้บังคับบัญชาจะใช้วิธีการปรึกษาหารือก่อน อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงระบบปรึกษาในการสั่งงาน นอกจากนี้สุธี สิทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสโยกฤษฎ์ ยังเห็นว่าคำสั่งงานอาจจะทำได้ด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ซึ่งแต่ละวิธีจะต้องใช้ให้เหมาะสมตามแต่ละกรณี โดยสรุปแล้ว ผู้สั่งงานจะต้องพิจารณาเลือกวิธีสั่งงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้เพราะในแต่ละวิธีจะมีข้อบกพร่องหรือข้อเสีย ดังนั้น ผู้สั่งงานจะต้องระมัดระวังด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการตัดสินใจและวิธีการสั่งงานของผู้บริหารที่ใช้อยู่เป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวคิดในการบริหารงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนวิธีการตรวจสอบว่าผู้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ใช้วิธีเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานซักถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติม สำหรับวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ใช้วิธีให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา จากสภาพดังกล่าว สอดคล้องกับบุษบา สุธีธร (2533) ซึ่งได้อธิบายถึงลักษณะการสั่งงานที่ดีของผู้บริหารงานประชาสัมพันธ์ สรุปได้ว่า ควรมีการสั่งงานชัดเจนไม่คลุมเครือในลักษณะสื่อสารสองทาง โดยให้พนักงานได้มีโอกาสซักถามในข้อสงสัย และไม่สั่งงานที่เกินความสามารถของพนักงาน จะต้องสามารถใช้ศิลปะการสื่อสาร จูงใจให้ผู้บังคับบัญชปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยความเต็มใจ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ผู้บริหารโดยเฉพาะผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ซักถามหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำสั่ง เป็นวิธีการตรวจสอบความเข้าใจที่ดี มีการสื่อสารสองทาง นอกจากนี้ การให้คำปรึกษาเพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญ กำลังใจในการทำงาน สามารถทำงานตามคำสั่งได้ด้วยความเต็มใจ การบริหารงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ ก็จะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีปัญหา แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ พบว่ามีปัญหาการสั่งงานและมอบหมายงานไม่ตรงตามบทบาทหน้าที่ในงานประชาสัมพันธ์ จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในเชิงบริหารไม่เพียงพอ ขาดทักษะในการบริหารงาน จึงเป็นผลให้มีปัญหาในการสั่งงานและมอบหมายงานไม่ตรงกับบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะเทคนิคการสั่งงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหาร ผู้วิจัยเห็นว่าหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ต้องศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจถึงวิธีการสั่งงาน ผักผสมทักษะในการบริหารงานให้ขึ้นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง เลือกใช้วิธีการบริหารงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ข้อสังเกต จากการที่พบว่าผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปไม่มีปัญหานั้น จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะวิธีการตัดสินใจในการบริหารงาน และวิธีการสั่งงาน สอดคล้องกับแนวคิดที่ถูกต้อง ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามคำสั่งได้ด้วยความเชื่อมั่น มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีเทคนิคในการตัดสินใจและสั่งงาน

ส่วนปัญหาการติดตามผลในการสั่งงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ไม่มีปัญหา แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พบว่ามีปัญหา มีการติดตามผลการปฏิบัติงานแต่ไม่สม่ำเสมอ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงานมีอยู่อย่างกว้างขวาง การติดตามผลการปฏิบัติงานจึงไม่ได้กระทำอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม ควรแก้ปัญหาโดยมอบหมายให้มีบุคคลหรือคณะกรรมการติดตามผลการปฏิบัติงานแทนผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และรายงานให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ วิธีการนี้จะช่วยแก้ปัญหาการติดตามผลที่ไม่สม่ำเสมอของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดได้ ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยเห็นว่าหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป และหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ไม่มีปัญหาในการติดตามผล เนื่องจาก เป็นผู้บริหารที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ มากกว่าผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

5. การควบคุมในงานประชาสัมพันธ์

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่ามีการกำหนดวัตถุประสงค์โดยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนงาน/โครงการหรือไม่ และใช้วิธีการรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระบบควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่วนหัวหน้างานประชาสัมพันธ์กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของงานว่ามีเพียงใด และใช้วิธีการให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระบบควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานของบุคลากร จากสภาพดังกล่าว สอดคล้องกับประจวบ อินอ็อค (2533) ซึ่งสรุปว่า แผนงานประชาสัมพันธ์แม้จะสำคัญแต่ยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานว่าได้ดำเนินไปตามแผนหรือไม่เพียงใด ในทุกแผนงานจำเป็นต้องมีการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับทัศนีย์ จันทร (2533) สรุปได้ว่า การควบคุมงานประชาสัมพันธ์จะมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงไร พิจารณาได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่น งานประชาสัมพันธ์ที่มอบหมายได้ปฏิบัติไปตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของงานว่ามีเพียงใด เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่า การควบคุมงานในงานประชาสัมพันธ์ของผู้บริหาร มีหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง จะเป็นผลให้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการประชาสัมพันธ์ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีคุณภาพ

ในการกำหนดเวลาให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป กำหนดให้รายงานเป็นระยะ ๆ ตามที่ผู้บริหารกำหนดให้ ส่วนหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ให้รายงานผลทุก 3 เดือน สำหรับวิธีที่ให้บุคลากรรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น พบว่าผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ใช้วิธีรายงานผลเป็นลายลักษณ์อักษร สภาพดังกล่าว สอดคล้องกับอุทัย หิรัญโต (2525) ซึ่งสรุปว่า วิธีการควบคุมงานหรือเทคนิคการควบคุมงานมีอยู่มากมายหลายประการ แล้วแต่ลักษณะของงานเป็นประเภท ๆ ไป เช่นออกไปตรวจสอบดูแล ณ สถานที่ปฏิบัติงานด้วยตนเองหรือผู้แทน ให้รายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เป็นต้น สำหรับจุมพล หนิมพานิช (2532) เห็นว่า เทคนิคในการควบคุมงานมีมากมายหลายประการ ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการควบคุมหรือเทคนิคในการควบคุมงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป เหมาะสมและสอดคล้องกับขอบข่ายงานประชาสัมพันธ์ของ สปจ. เนื่องจากขอบข่ายงานมีอยู่อย่างกว้างขวาง การกำหนดเวลาที่แน่นอนในการรายงานผลการปฏิบัติงาน จึงไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงาน ดังนั้น การที่ผู้บริหารกำหนดให้รายงานเป็นระยะ ๆ จึงเป็นวิธีการที่ถูกต้อง ส่วนหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ให้รายงานผลทุก 3 เดือน เป็นกำหนดเวลาที่ สปจ. กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการควบคุม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานที่ต้องรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ถือเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องรายงานตามกำหนดเวลาในลักษณะงานประจำ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ส่วนใหญ่ตอบว่าขาดการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรมีการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากมาตรฐานที่กำหนดไว้จะเป็นเกณฑ์ในการติดตาม ตรวจสอบและกำกับการดำเนินงานได้ชัดเจนมากขึ้น ดังที่ประจวบ อินอ็อค (2533) มีความเห็นว่าการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ สามารถกระทำได้ 2 ระดับ สรุปสาระสำคัญได้คือ 1. การควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในระดับหน่วยงาน 2 การควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์เป็นรายบุคคล ผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ไว้เป็นเกณฑ์ในการควบคุมงานแล้ว จะทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น เมื่อ

พิจารณาเฉพาะหัวหน้างานประชาสัมพันธ์พบว่า มีปัญหาผู้ปฏิบัติงานไม่มีอำนาจในการควบคุมด้วย จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ต้องทำหน้าที่ทั้งผู้ปฏิบัติงานและเป็นเพียงผู้บริหารระดับต้น อำนาจในการควบคุมจึงน้อยกว่าผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการควบคุม กำกับกับการปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า การตรวจสอบและติดตามเพื่อควบคุมคุณภาพในงานประชาสัมพันธ์ไม่ได้ตามเป้าหมาย จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาที่จะปรากฏอยู่เสมอในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับทัศนีย์ จันทร (2533) กล่าวไว้ว่า ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น การควบคุมงานเป็นกระบวนการ จึงยุ่งยาก เนื่องจากการกำหนดมาตรฐานของงานหรือความสำเร็จของงานไม่สามารถจะนับเป็นจำนวนการผลิตได้แน่ชัดเหมือนการควบคุมงานในงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยเห็นว่า การแก้ปัญหาควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถปฏิบัติได้จริง มีความเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด และผู้บริหารควรคำนึงอยู่เสมอว่า ผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์มักจะปรากฏเป็นนามธรรม เช่นภาพพจน์ของสำนักงานที่ขึ้นได้รับความร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมองภาพรวมการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั้งหมด เพื่อประกอบการควบคุม กำกับงานประชาสัมพันธ์ด้วย

6. การประสานงานในงานประชาสัมพันธ์

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการจัดให้มีระบบการติดต่อประสานงานของงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่ามีการจัดโครงสร้างและการแบ่งงานไว้ชัดเจน โดยในการส่งเสริมให้มีการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานในงานประชาสัมพันธ์นั้น หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ตอบว่ามีป้ายปิดประกาศ คำสั่งและเรื่องสำคัญที่ควรทราบ ส่วนผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเห็นว่า จัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์ในการสื่อสารที่ใช้การได้ดี จากสภาพดังกล่าว สอดคล้องกับศิริอร ชันธหัตถ์ (2531) ที่สรุปหลักการที่สำคัญในการประสานงาน สำระสำคัญคือ 1. จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี 2. จัดให้มีระบบของความร่วมมือที่ดี 3. จัดให้มีระบบการประสานที่ดี 4. จัดให้มีการประสานนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรให้สอดคล้องกัน 5. จัดให้มีการประสานงานในรูปกระบวนการ

บริหารงานที่ครบวงจร สำหรับบพพช บัญชีตราคลัง (2534) สรุปว่า การประสานงานจะมีประสิทธิภาพและรวดเร็วถ้าสิ่งต่อไปนี้ได้จัดให้มีขึ้น คือ 1. โครงสร้างของการบริหารได้จัดไว้
 อย่างเป็นระเบียบแบบแผนชัดเจนและรัดกุม 2. มีแผนภูมิแสดงสายงานสายบังคับบัญชาและสายงาน
 ติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย พร้อมด้วยคำบรรยาย ผู้วิจัยเห็นว่า การประสานงานในงาน
 ประชาสัมพันธ์จะมีความคล่องตัวและราบรื่น ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน
 เนื่องจากการจัดระบบการติดต่อสื่อสารไว้ชัดเจน ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการประสานงานทั้ง
 ภายในและภายนอกหน่วยงานได้อย่างมีคุณภาพ

สำหรับการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการ
 ประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารทั้ง 3 ระดับตอบว่า มีการประชุมตามโอกาสต่าง ๆ
 ส่วนวิธีการประสานงานเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีประสานงานโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงาน จาก
 สภาพดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดในการประสานงานที่มีคุณภาพของทัศนีย์ จันทร (2533) สรุปได้
 ว่า วิธีการประสานงานในรูปคณะกรรมการเป็นที่นิยมอย่างมาก และใช้กันได้ผล นอกจากนั้น
 การติดต่อสื่อสารโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพื่อการประสานงาน ก็เป็นวิธีการที่เหมาะสม
 เนื่องจาก สปจ. เป็นหน่วยงานขนาดเล็ก ผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงาน จึงมีการประสานงาน
 ในลักษณะแบบไม่เป็นทางการมากกว่าการประสานงานตามสายการบังคับบัญชา สอดคล้องกับ
 จุมพล หนีมพานิช (2532) ซึ่งสรุปว่า การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการประสานงาน ในการ
 บริหารงานในหน่วยงานหรือองค์กรขนาดเล็ก การประสานงานมักจะเป็นไปโดยอัตโนมัติ หรือ
 สามัญสำนึก แต่ถ้าขนาดขององค์กรใหญ่ขึ้น สลับซับซ้อนมากขึ้น ปัญหาการบริหารงานโดยการประสานงาน
 ก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ส่วนอุทัย บุญประเสริฐ (2529) กล่าวถึงรูปแบบของการติดต่อสื่อสารใน
 องค์กร สรุปได้ว่า แบบที่ไม่เป็นทางการ เป็นแบบซึ่งจัดระบบและข่ายการสื่อสารขึ้นเอง หรือจัด
 ขึ้นใหม่แทรกซ้อนในองค์กร เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการตาม
 โครงสร้างการบังคับบัญชาและระบบงานเสมอไป และในหลายกรณีเป็นระบบที่จัดทำกันเองเป็นการ
 สื่อสารกันเองหรือแบบเป็นการส่วนตัว ผู้วิจัยเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ในระดับ
 สปจ. เป็นแนวทางที่ถูกต้อง เพราะจะส่งเสริมกระบวนการประสานงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
 โดยจะต้องมีการประชุมคณะกรรมการตามวาระที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอด้วย

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการติดต่oprะสานงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ไม่มีปัญหา แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพบว่า ปัญหาอยู่ที่บุคลากรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ผู้วิจัยเห็นว่า มีนักประชาสัมพันธ์หรือผู้ปฏิบัติงานบางคนมีอาชีพเป็นสื่อมวลชนในสาขาต่าง ๆ จึงอาจแสดงบทบาทหน้าที่นอกเหนือจากความรับผิดชอบของนักประชาสัมพันธ์ของ สปจ. การแก้ปัญหาคือผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้สำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดังที่สมภพ โรจนพันธ์ (2533) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารในความหมายกว้าง ๆ ก็คือกรรมวิธีต่าง ๆ ที่มุ่งจะเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความเข้าใจของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ได้ดียิ่งขึ้นด้วย นอกจากนั้น หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ยังพบว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารไม่เพียงพอจากปัญหาดังกล่าว เป็นเพราะหัวหน้างานประชาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโดยตรง จึงเห็นว่าเป็นปัญหา ผู้วิจัยเห็นว่า การแก้ปัญหาคือควรมีการวางแผนใช้เครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อ หรือขอรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา แนวทางนี้จะช่วยให้ปัญหานี้ลดลง

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่เอื้อต่อการประสานงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ ตอบว่าขาดงบประมาณในการซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสาร และเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสื่อสารใช้การได้ดีไม่เพียงพอ จากปัญหาผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาที่พบเสมอในหน่วยงานของทางราชการ เนื่องจากรัฐมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ การแก้ปัญหานี้ น่าจะได้ผลคือการทำเงินนอกงบประมาณมาสนับสนุน เช่น การขอรับบริจาค การจัดงานหาทุน เป็นต้น โดยให้อยู่ในขอบเขตของข้อบังคับ กฎหมาย และความรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การประสานงานก็ยังคงมีประสิทธิภาพได้ เพราะยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง อันจะเป็นผลดีต่อการประสานงาน

7. การประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์

สปจ. มีผู้รับผิดชอบในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ ส่วนใหญ่ตอบว่า ผู้รับผิดชอบคือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป โดยมีการเตรียมการเพื่อประเมินผลงานด้วย ซึ่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตอบว่า เตรียมโดยการประชุมปรึกษาหารือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปตอบว่า เตรียมโดยการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผล สำหรับหัวหน้างานประชาสัมพันธ์ตอบว่า เตรียมโดยการจัดทำแบบประเมินผล จากสภาพดังกล่าว สอดคล้องกับสมยศ นาวิการ (2528) สรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีโครงสร้าง และไม่เป็นระบบ การประเมินผลอย่างเป็นทางการ มีโครงสร้าง เป็นระบบ และเก็บบันทึกไว้อย่างเป็นทางการ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคล โดยกระบวนการที่เป็นทางการมากเท่าไร จะมีความยุติธรรมและความถูกต้องมากขึ้นเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ สปจ. ส่วนใหญ่กำหนดให้หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลงานจะทำให้การติดตามประเมินผลงานมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นผู้รับผิดชอบ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์โดยตรง ทั้งนี้ต้องทำอย่างต่อเนื่อง

วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับส่วนใหญ่ตอบว่า ใช้การพิจารณาจากการรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่วนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น นำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริหารแผนงาน/โครงการในครั้งต่อไป สภาพดังกล่าวสอดคล้องกับพยอม สุขมาก (2536) สรุปได้ว่า การติดตามและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งของระบบบริหารงาน และเป็นกระบวนการที่จำเป็นสำหรับการทำงานเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเห็นว่า การพิจารณาจากการรายงานผลการปฏิบัติงาน จะเป็นวิธีการหนึ่งในการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้การติดตามประเมินผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น เนื่องจากผลการติดตามประเมินผลที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรจะใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ได้ โดยเฉพาะการนำไปใช้ในการบริหารแผนงาน/โครงการในครั้งต่อไป ซึ่งถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารในการใช้แผนงานเป็นเครื่องมือในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ให้มีคุณภาพมากขึ้น

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารทั้ง 3 ระดับ เห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาคือ ขาดเครื่องมือในการประเมินผลที่ดี จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการแก้ไข โดยจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินผล โดยระดมพลังสมองจากบุคลากรใน สปจ. โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงาน และงบประมาณ จะทำให้มีเครื่องมือในการประเมินผลที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ในการบริหารงานประชาสัมพันธ์

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ไม่มีการประเมินผลอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม จากปัญหาดังกล่าว เป็นลักษณะปัญหาที่จะพบในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพราะจะปรากฏผลเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ในลักษณะภาพพจน์ ความรู้สึก การร่วมมือร่วมใจ ดังนั้น จึงมีผลกระทบต่อการทำงานที่ทำให้ไม่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้เตรียมการประเมินผลตามหลักการประเมินผลที่ดี ประกอบกับหลักวิชาการประชาสัมพันธ์ การใช้เครื่องมือในการประเมินควรให้สอดคล้องกับลักษณะของงานประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พบว่ามีปัญหา คือ การประเมินผลงานทำได้ไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องมาจากวิธีการ และเครื่องมือในการประเมินผลไม่มีประสิทธิภาพ ควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบในการประเมินผลงาน และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดควรดูแล กำกับ การประเมินผลงานในงานประชาสัมพันธ์ด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 - 1.1 ควรกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เป็นนโยบายในเชิงรุก
 - 1.2 ผู้บริหารในระดับนโยบาย ควรส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของ สปจ. อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น การขาดแคลนบุคลากร งบประมาณไม่เพียงพอ เป็นต้น

1.3 สปช.ควรมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีขวัญกำลังใจในการทำงาน

2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

2.1 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้บริหารระดับอื่น ๆ ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ เพราะการประชาสัมพันธ์จะเป็นกลไกในการส่งเสริมให้การดำเนินงานโดยภาพรวมมีคุณภาพ การได้รับความร่วมมือร่วมใจ จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

2.2 หัวหน้างานประชาสัมพันธ์และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในงานประชาสัมพันธ์ ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ด้วยความรับผิดชอบ

2.3 หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ควรแสดงบทบาทของผู้บริหารระดับต้นในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ตามแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อให้การแก้ปัญหาในชั้นปฏิบัติที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้แผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรศึกษาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่ได้รับรางวัลดีเด่นในเขตการศึกษาต่าง ๆ โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ